

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی تهران

هزینه‌های سلامت در خانوارهای ایرانی (سال ۱۳۹۷)

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران، سازمانی است که برای دیده‌بانی وضعیت سلامت، تولید و ترویج به‌کارگیری شواهد علمی مورد نیاز برنامه‌ریزان و سیاستگذاران سلامت در سطح ملی ایجاد شده است.

تمرکز اصلی مؤسسه فعالیت بر روی نتایج و پیامدهای اقدامات و مداخلات انجام شده در حوزه سلامت است.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران در تلاش است با عمل به رسالت خود به‌عنوان دیده‌بان سلامت کشور با استفاده از همه توان دانشی داخل کشور و به‌کارگیری ظرفیت‌های بین‌المللی، ضمن پیش‌بینی روندها و رصد شاخص‌های نظام سلامت؛ و با استفاده از تجربیات سایر نظام‌های سلامت؛ مداخلات مؤثر برای اصلاحات در نظام سلامت را طراحی و توصیه کند و در صورت اجرای آنها به ارزیابی و پایش مداخلات می‌پردازد؛ از سویی به‌عنوان مرجع و مشاور تأمین شواهد علمی تصمیم‌گیران سلامت در کشور و دیده‌بانی منطقه شناخته شده و از این طریق مجربان و متولیان حوزه سلامت را در دستیابی به جامعه سالم یاری می‌کند. در راستای این موضوع، در ادامه چشم‌انداز و مأموریت‌های کلان ارائه می‌شود.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت
جمهوری اسلامی ایران

تهران، بلوار کشاورز، خیابان وصال شیرازی، خیابان بزرگمهر شرقی، پلاک ۷۰

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت، جمهوری اسلامی ایران

nihr.tums.ac.ir

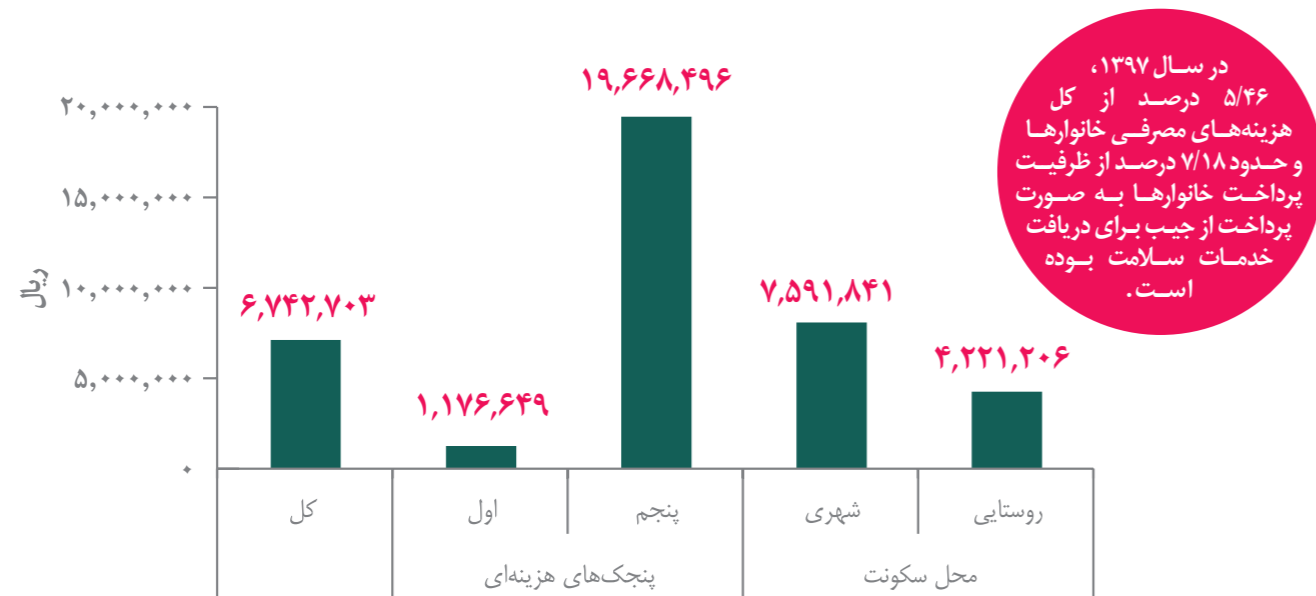

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران
دیرخاندیده‌بانی سلامت

متوسط سرانه پرداخت‌های مستقیم از جیب براساس قیمت‌های جاری سال ۱۳۹۷ (ریال در سال)

پرداخت در ازای دریافت خدمات سلامت بدون هرگونه بازپرداخت بیمه‌ای

شاخص‌های هزینه‌های سلامت

فقرزا

نسبت جمعیت مواجه شده با هزینه‌های فقرزای سلامت (درصد)	
۰/۸۶	کل
۰/۴۱	شهری
۲/۱۹	روستایی
۳/۷۷	پنجک اول
۰/۰۲	پنجک پنجم

کمرشکن

۴۰ درصد ظرفیت پرداخت خانوار	۲۵ درصد کل هزینه‌های مصرفی
۲/۲۰	۳/۷۰
۲۵ درصد کل هزینه‌های مصرفی	
پنجک اول	پنجک پنجم
۱/۸۱	۶/۵۳

نتیجه‌گیری

- افزایش پرداخت‌های مستقیم از جیب در سال ۱۳۹۷ باعث افزایش نسبت جمعیت مواجه شده با هزینه‌های کمرشکن و فقرزای سلامت در همین سال شده است.
- با اینکه بیشترین پرداخت‌های مستقیم از جیب از سوی جمعیت‌های شهری بوده است، اما بیشترین رخدادهای فقرزای سلامت در جمعیت‌های روستایی اتفاق افتاده است؛ و این جمعیت‌های روستایی هستند که بیشترین تأثیر را از پرداخت‌های مستقیم از جیب گرفته‌اند.

- در گزاره برگ شماره ۳ سری نخست، هزینه‌های سلامت در سال ۱۳۹۵ ارائه شده است.
- در گزاره برگ شماره ۲ سری دوم، هزینه‌های سلامت در سال ۱۳۹۶ ارائه شده است.

هزینه‌های سلامت در خانوارهای ایرانی (سال ۱۳۹۷)

پیام اصلی

در این گزاره برگ پرداخت‌های مستقیم از جیب برای دریافت خدمات سلامت و مهمترین شاخص‌های هزینه‌های حوزه سلامت بررسی شده است.

پرداخت‌های مستقیم از جیب (۱۳۹۷)

- متوسط سرانه پرداخت مستقیم از جیب در سطح کل جامعه ۶,۷۴۲,۷۰۳ ریال در سال
- ۵/۴۶ درصد سهم هزینه‌های سلامت از کل هزینه‌های مصرفی خانوار

شاخص‌های هزینه‌های کمرشکن و فقرزای سلامت

- با صرف بیش از ۴۰ درصد از ظرفیت پرداخت و بیش از ۲۵ درصد از کل هزینه‌های مصرفی برای سلامت، نسبت جمعیت مواجه شده با هزینه‌های کمرشکن سلامت به ترتیب در حدود ۲/۲۰ و ۳/۷۰ درصد بوده است؛
- در سال ۱۳۹۷ نسبت جمعیت مواجه شده با هزینه‌های فقرزای سلامت ۰/۸۶ درصد بوده است.

سهم پرداخت مستقیم از جیب برای دریافت انواع خدمات سلامت از کل پرداخت مستقیم از جیب (درصد)

۱۴/۳۲	۲۲/۷۹	۱۹/۲۷	۲۸/۵۰
پاراکلینیک	دندان پزشکی	بستری	دارو
۰/۱۴	۴/۰۲	۱۰/۹۷	
اعتیاد	محصولات پزشکی و تجهیزات درمانی	سرپایی	

معرفی گزاره برگ

نوشتار برای ارائه اطلاعات در چارچوبی است که نکات کلیدی در آن برجسته شده است.

در پاسخ به چه پرسش‌هایی تدوین شده است؟

به دلیل نیاز به اطلاعات سالانه در خصوص هزینه‌های سلامت در ایران، مؤسسه ملی تحقیقات سلامت تلاش می‌کند گزاره‌برگ‌هایی در این زمینه به صورت سالانه تهیه کند و جهت تصمیم‌های سیاستی در اختیار سیاستگذار ارشد و محققین قرار دهد.

شامل چه مواردی است؟

- شامل اطلاعات منتج از داده‌های پیمایش هزینه-درآمد خانوار در سال ۱۳۹۷ است؛
- روش محاسبه هزینه‌های فقرزای سلامت در این گزاره برگ مطابق با خط فقری است که در سال ۱۳۹۷ برای کشور محاسبه شده است. در این گزاره برگ شاخص هزینه‌های فقرزای سلامت براساس خطوط فقر بین‌المللی ارائه نشده است.

شامل چه مواردی نیست؟

شامل اطلاعات سال‌های قبل پیمایش هزینه-درآمد خانوار و شامل اطلاعات منتشر شده در مقاله‌ها و گزارش‌های مرتبط نمی‌شود.

فهرست گزاره برگ شامل چه مواردی است؟

- سهم پرداخت مستقیم از جیب برای دریافت انواع خدمات سلامت از کل پرداخت مستقیم از جیب؛
- متوسط سرانه پرداخت‌های مستقیم از جیب براساس قیمت‌های جاری؛
- شاخص‌های هزینه‌های کمرشکن و فقرزای سلامت.

